

ALIJA
IZETBEGOVIĆ
M U Z E J

NEWSLETTER

JU Muzej "Alija Izetbegović" Sarajevo
Broj 2/2023 mart - april 2023.

8. 5. 2023.

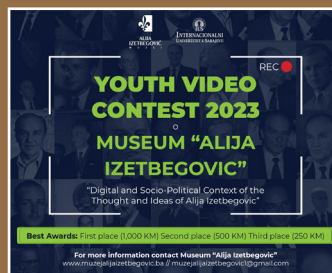
Izložba učeničkih radova sa

Likovne radionice "Moj bijeg u slobodu 2023."

33.
Internacionalni
sarajevski
sajam knjiga i
učila

....

KONKURS
za najbolji
video
**YOUTH VIDEO
CONTEST**

....

Teme: Sarajevski proces 1983.

www.muzejalijaizetbegovic.ba

Izložba učeničkih radova sa Likovne radionice „Moj bijeg u slobodu“

U sklopu obilježavanja manifestacije Dani Kantona Sarajevo 2023. godine, u Centru za kulturu i edukaciju „Safet Zajko“ priređeno je otvorenje izložbe učeničkih radova likovne radionice „Moj bijeg u slobodu“.

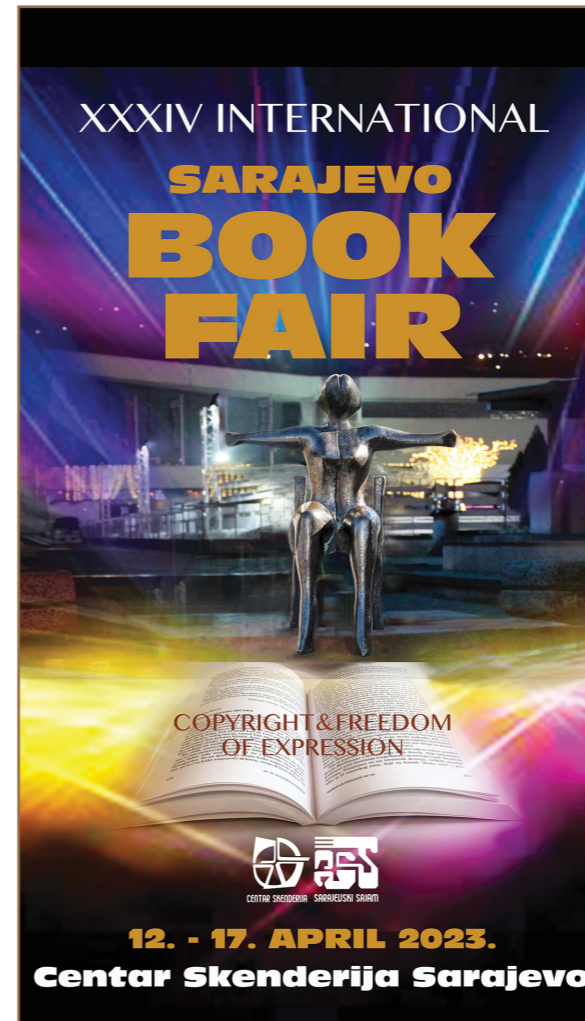
Radionica je realizirana saradnjom Općine Novi Grad Sarajevo i Muzeja „Alija Izetbegović“ u periodu od 28. 4. 2023 do 8. 5. 2023. Učesnici radionice bili su učenici Srednje tehničke škole grafičkih tehnologija, dizajna i multimedije sa Ilidže.

Na likovnoj radionici pod mentorstvom uvaženog akademskog slikara Dževdeta Nikočevića, upoznavali su se sa različitim načinima posmatranja i razumijevanja umjetničkih disciplina i njihove primjene u likovnom stvaralaštvu. Slike koje su polaznici škole izložili na izložbi su rađene u tehnici Akril, i ovo je bilo njihovo prvo susretanje sa slikanjem na platnu, a motivi slika su rađeni po fotografijama gradova iz Bosne i Hercegovine.

Radionica je imala za cilj pružiti učenicima srednjih škola što kvalitetniju edukaciju iz domena likovne kulture. Srednjoškolci su učili o sublimaciji crteža i boje, te važnosti likovnog aspekta kao glavnog alata pravilnog pristupa umjetničkom radu.

Direktorica Muzeja „Alija Izetbegović“ Nađa Berberović-Dizdarević je učesnicima radionice dodijelila zahvalnice.

Izložba je otvorena za posjetioce 8. i 9. maja 2023. godine.

33. Internacionalni sarajevski sajam knjiga i učila

Ove godine Muzej „Alija Izetbegović“ predstavio je svoja izdanja na 33. Internacionalnom sarajevskom sajmu knjiga i učila zajedno sa Izdavačkom kućom Illum i Fondacijom „Alija Izetbegović“.

Na našem štandu sarajevskoj publici izložena su djela Alije Izetbegovića, u okviru Seta Izabranih djela Alije Izetbegovića, ali i djela o njemu, od kojih se izdvajaju: „Robije Alije Izetbegovića“ i „Mislilac i državnik Alija Izetbegović“ autora F. Muslimovića i S. Cikotića, te „Alija Izetbegović - kratka biografija“ Farisa Nanića kao i „Biografija“ Zehrudina Isakovića. Također, u ponudi se nalazila i Fotomonografija „Alija Izetbegović 1925-2003“ na bosanskom i turskom jeziku.

YOUTH VIDEO CONTEST 2023

MUSEUM "ALIJA IZETBEGOVIĆ"

"Digital and Socio-Political Context of the Thought and Ideas of Alija Izetbegovic"

Best Awards: First place (1,000 KM), Second place (500 KM), Third place (250 KM)

For more information contact Museum "Alija Izetbegovic"
www.muzejalijaizetbegovic.ba // muzejalijaizetbegovic1@gmail.com

Aktivnosti

Konkurs za najbolji video – YOUTH VIDEO CONTEST 2023

JU Muzej „Alija Izetbegović“ objavila je u saradnji sa Internacionalnim univerzitetom u Sarajevu 16. marta 2023. godine konkurs za izradu najboljeg videa, pod nazivom „Youth Video Contest 2023“. Tema video konkursa za mlade jeste „Digitalni i društveno-politički kontekst misli i ideja Alije Izetbegovića“. Muzej ovom aktivnošću stvara predispozicije za otvaranje nove digitalne platforme za artikulaciju i promociju ideja i misli Alije Izetbegovića, posebno među mladima i studentima. U konačnici, cilj je da se mladi povežu sa mislima i idejama Alije Izetbegovića na njima pristupačan način kroz kreativne digitalne i video sadržaje.

Detalje konkursa možete pogledati na našoj web stranici:
www.muzejalijaizetbegovic.ba

Godišnjica pogibije Safeta Hadžića:

„Odavde i sa svih naših mjesta ići će poruka: živote za Bosnu i Hercegovinu ćemo dati!“

Safet Hadžić poginuo je 18. 4. 1992. godine u toku akcije izvlačenja naoružanja iz tvornice namjenske industrije Pretis u Vogošći. U aprilu te godine bilo je odveć jasno da je rat u Bosni i Hercegovini počeo. Gorila su, naime, sela od Bijeljine do Zvornika, a izvještaji o pokolju probijali su se kroz medijsku blokadu i do glavnog grada Republike Bosne i Hercegovine. Do aprila 1992. godine Safet Hadžić poduzeo je sve što je bilo u moći jednog čovjeka, da svoj grad i svoju regiju pripremi na odbranu, a stanovnike cijele BiH upozori na ono što se sprema.

Bio je predsjednik Regionalnog štaba Patriotske lige Sarajevo, inicijator najvažnijih akcija koje su preduprijedile agresorski napad na Sarajevo i Bosnu i Hercegovinu.

U povodu ove godišnjice prisjetit ćemo se i događaja sa fotografija: 1991. godina – teferić u mjestu Ulog blizu Kalinovika. Na fotografiji je Safet Hadžić sa mikrofonom u jednoj a naslovnicom „Muslimanskog glasa“ u drugoj ruci. Na naslovnici poznata priča, plan podjele Bosne i Hercegovine razdijeljene u dijelove obojene zelenom, plavom i crvenom bojom. Od tog dana do pogibije Safeta Hadžića prošla je nepuna godina.

Do 18. aprila '92. godine, dok veliki dio Bosne i Hercegovine još uvijek ne otvara oči pred nadolazećom agresijom, Safet Hadžić iza sebe imao je već čitav niz uspješno završenih akcija pripreme i organizacije odbrane zemlje, organiziran sistem veze i centralu koju je uspostavio u vlastitoj kući, sistem za skrivanje i zaštitu oficira koji su napuštali JNA i dolazili braniti svoju zemlju, organizaciju komunikacija i sastanaka vrha Patriotske lige, zaustavljanje JNA transportera na Mojmilu, zaustavljanje slanja bosanskih regruta JNA na ratišta u Hrvatskoj i Sloveniji, izuzeto i spremljeno naoružanje dostatno da se pruži onaj prvi otpor kada se agresorska sila sručila na Sarajevo.

A 18. aprila I ŽIVOT JE DAO.
 (SLIKA SDA ULOG 1991)

Godišnjice

Početak opsade Sarajeva – 5. april

5. april 1992. godine određen je kao dan kojom se računa početak opsade Sarajeva, najduže opsade jednog glavnog grada, koja je potrajala 1425 dana. Događaji koji su obilježili 5. april jeste napad na MUP-ovu školu na Vracama i Miting za mir na kojem su se skupili građani iz svih dijelova Bosne i Hercegovine ponukani napadima na druge gradove BiH, a poglavito krvavi napad na Bijeljenu prvog dana Ramazanskog bajrama.

Tog aprilskog dana snajperisti su pucali sa Holiday Inna na okupljene građane, a kada su krenuli prema Vracama, na Vrbanja mostu ubijeni su, Muhidin Šabanović, te Suada Dilberović i Olga Sučić, po kojima most danas nosi ime.

Ono što nije bilo poznato javnosti tada jeste da je postojao plan brzog zauzimanja grada, linijom Policijska Škola na Vracama - Policijska stanica Novo Sarajevo - Kasarna Maršal Tito - Pofalići. U noći sa 4. na 5. april napadnute su policijske stanice u općinama Centar i Novo Sarajevo. Sarajevski policajci i pripadnici Patriotske lige uspjeli su odbiti napade na policijske stanice, čime su sačuvali strukture za odbranu grada.

U naselju Krtelji gdje je bila Baza Specijalne jedinice MUP-a ubijen je u zasjedi policajac Hajraga Kulo. Istog dana jedinice JNA sa srpskim paravojnim formacijama povele su nekoliko oružanih napada u gradu; pokušali su oružanim napadom zauzeti i prostor ispod Trebevića poznat kao Osmice; izvršili su tenkovski i pješadijski napad na Dobrinju; neselektivno granatirali periferne dijelove grada, itd.

U naredne četiri godine život u Sarajevu bio je živa slika Karadžićevog karakazana. Ubijeno je više od 11.500 građana, a 1601 dijete. Bez hrane, vode, ogrijeva, energenata, pod stalnom vatrom i u strahu, sa ogromnom traumom i trajnim ožiljcima, preživjeli ovoga grada dočekali su i taj 29. februar 1996. godine kada je konačno okončana opsada.

Posjeta zvaničnika TIKA-e muzeju

U službenoj posjeti Muzeju "Alija Izetbegović", dana 18.04.2023. bili su predstavnici Turske agencije za koordinaciju i međunarodnu saradnju (TIKA), zamjenik predsjednika TIKA-e gđin. Mahmut Çevik i koordinator TIKA-e u BiH gđin. Erdinç Işık.

U pratnji direktorice Muzeja, Nađe Berberović-Dizdarević obišli su muzejsku postavku i upoznali se sa najvažnijim aktivnostima Muzeja. Tom prilikom dogovorena je zajednička saradnja na polju afirmacije svih vrijednosti i ideja za koje se zalagao rahametli Alija Izetbegović.

Predstavnici Turske agencije za koordinaciju i međunarodnu saradnju za BiH izrazili su spremnost da podrže projekte Muzeja "Alija Izetbegović" u 2023. godini.

Photo Credit: nap.ba

Posjete

Učenici OŠ „Safvet-beg Bašagić“ u posjeti Muzeju „Alija Izetbegović“

Dana 12. aprila 2023. godine u posjeti Muzeju „Alija Izetbegović“ boravili su učenici OŠ „Safvet-beg Bašagić“ u Sarajevu. Posjetom kroz muzejsku postavku upoznali su se sa naslijeđem i mišlju prvog predsjednika Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, Alije Izetbegovića. Upoznajući ambijent starih gradskih zidina, učenici su iskoristili trenutak za odušak na sunčanome danu sa divnim pogledom na grad.

Muzeji predstavljaju mjesta neformalnog obrazovanja i učenja, gdje su mladi naš najveći prioritet u vršenju te djelatnosti.

Posjete

Medresa “Osman ef. Redžović” u muzeju

Učenici medrese Osman ef. Redžović iz Visokog posjetili Muzej „Alija Izetbegović“

Dana 10. maja 2023. godine u posjeti Muzeju „Alija Izetbegović“ boravili su učenici medrese Osman ef. Redžović iz Visokog. Učenici su imali priliku upoznati se sa životom prvog predsjednika Predsjedništva nezavisne Republike Bosne i Hercegovine, Alije Izetbegovića, od najranijih dana, preko rane mladosti, iskuse teške robije, te političkog, vojnog i diplomatskog djelovanja na putu slobode.

Godišnjice

Dan grada Sarajeva – 6. april

6. april se obilježava kao Dan grada Sarajeva, prema simboličnom danu njegova oslobođenja od nacističkih snaga Njemačke i njihovih ustaških i četničkih kolaboracionista, 1945. godine. Bilo je ovo vrijeme uzmaca fašističkih snaga koje su se povlačile od Zapadne Morave, preko Sarajeva, dolinom Bosne prema sjeveru.

Kako se dan oslobođenja približavao, sistem je posebno surovo kažnjavao sve one koje bi prethodno označili kao „ilegalce“, strašnim mučenjima a onda i vješanjima na javnim mjestima kako bi se zastrašili građani.

Konačnim slomom otpora Nijemaca i pripadnika NDH Sarajevo je oslobođeno.

Misao kojom je Alija Izetbegović možda najbolje sazeo sudbinu grada i zemlje koja se nebrojeno puta našla uhvaćena u koštac sa iskonskim zlom, i kojom je ponudio trajno nastojanje i smisao, bila je: „Kada sve proživiš i izdržiš, kada se nakon stotinu pokleknuća ponovno podigneš, kada se odrekneš lažne nade i utjehe i stisneš zube da bi otvoreno pogledao istini u oči, tada shvatiš da je sav smisao života u borbi protiv zla.“

Dan Armije RBiH – 15. april

Armija Republike Bosne i Hercegovine (ARBiH) službeno je osnovana 15. aprila 1992. godine kao jedina legalna i legitimna vojska Republike Bosne i Hercegovine na njenome tlu. Nastala je od jedinica Teritorijalne odbrane, i dobrovoljaca organiziranih u neformalne postrojbe Patriotske lige, Zelenih beretki, Bosnae, zatim policije, HOS i drugih grupa otpora agresiji na cijelom teritoriju.

Iako je nastala u uslovima rata, prema kraju 1995. godine ARBiH je brojala 7 korpusa, pod vrhovnom komandom Alije Izetbegovića.

Svoju odbrambenu etiku i principe ratovanja Alija Izetbegović je u uslovima nemoguće odbrane ustrajno spuštao prema komandama, a najbolje je oslikana u njegovim riječima:

„Nemojte, ja to poručujem našim vojnicima prije svega, da se zaboravite. Pobjede su teška iskušenja, neke pobjede su nosile klince poraza pobjedničkih naroda. Stoga, mi sada, kada pobjeđujemo, trebamo nastojati da ostanemo ljudi kao što smo to bili u najtežim danima. Poštujemo ratne zakone, zaštitimo civilno stanovništvo koje zatičemo na oslobođenim teritorijama i osigurajmo zakonit odnos prema zarobljenicima.“

Photo Credit: Reuters

Ključna bitka za Sarajevo – 2. maj 1992.

Tenkovima i oklopnim transporterima JNA je 2. maja 1992. pokušala zauzeti zgradu Predsjedništva Bosne i Hercegovine i druge važne objekte u centru Sarajeva. Planom je predviđeno da se agresor nakon toga javi direktno u TV i radio program te proglasi pobjedu. Noć prije toga, zapaljena je zgrada Glavne pošte kada je onemogućeno preko 45 hiljada telefonskih linija u gradu te su komunikacije među braniocima bile jedva moguće. Branioци su nadljudskim naporima i limitiranim sredstvima uspjeli zaustaviti elitne agresorske jedinice na nekih stotinjak metara od Predsjedništva BiH. Međutim, drama se nastavljala. U jutarnjim satima na Sarajevskom aerodromu koji je bio pod kontrolom JNA otet je predsjednik BiH Alija Izetbegović i drugi članovi delegacije koji su se vraćali sa pregovora u Lisabonu. Do večerenjih sati zadržan je u tajnosti, u kasarni u Lukavici, kada se sasvim neočekivano javio u TV program i obznanio svoju sudbinu. Dan kasnije, zamijenjen je posredstvom Međunarodnih mirovnih snaga za generala Kukanjca, kojeg su branioци opkolili u komandi na Bistriku.

Iako je glavni grad netom priznate nezavisne BiH nakon toga ostao u okruženju više od 1400 dana, ta bitka Drugog maja smatra se ključnom za njegovu odbranu.

Photo Credit: faktor.ba

Godišnjice

Usvojena zastava i grb Republike BiH

1991. godine počelo je pripremanje promjene Ustava SRBiH u sklopu kojeg je trebalo donijeti i zakon o nazivu i državnim simbolima RBiH. Razmišljanja o simbolima i bojama, dovelo je radnu grupu do heraldičkih rješenja bosanskog srednjovjekovlja. Bosna je tada imala sasvim jasna i određena heraldička znamenja, koja ne bi zanemarila ni nacionalnu neutralnost novog grba. Nacionalne tenzije u to vrijeme bile su dosta zategnute tako da se u ovome tražilo rješenje koje će biti prihvatljivo za sve narode.

Radna grupa sastavljena od eminentnih stručnjaka je kao najvažniji predmet za identifikaciju srednjovjekovnog bosanskog grba uzela plašt kralja Tvrtka I Kotromanića nađen prilikom iskopavanja krunidbene i grobne crkve bosanskih vladara u Milima (današnjim Arnautovićima) kod Visokog. Tako je za državni simbol uzet ljiljan iz doba bosanskog kraljevstva, jer ne predstavlja nijednu posebnu etničku skupinu u BiH. Ljiljan je simbolizirao i endemičnu bosansku podvrstu cvijeta koji raste na obroncima planina Igmana i Sutjeske.

Prva zastava, popularno nazvana „Ljiljanka“, bijela pravougaona površina na kojoj se nalazi grb RBiH, plavi štiti, podijeljen na dva polja srebrenom dijagonalnom gredom sa po tri ljiljana zlatne boje u svakom polju.

Kulturna društva Preporod, Napredak i La Benevolencija su pristali na predloženo rješenje, dok je srpska Prosvjeta tražila da sastavni dio nove zastave čine i srpska obilježja.

U međuvremenu je izbio rat, tako da su Enver Imamović i Zvonimir Bebek, kao članove inicijalne grupe za izradu rješenja, samostalno dovršili posao te je Predsjedništvo RBiH 4. maja 1992. godine zvanično prihvatili ponuđena rješenja zastave i grba Republike Bosne i Hercegovine.

Zastava je prvi put zvanično predstavljena 22. maja 1992. godine ispred zgrade UN-a u New Yorku.

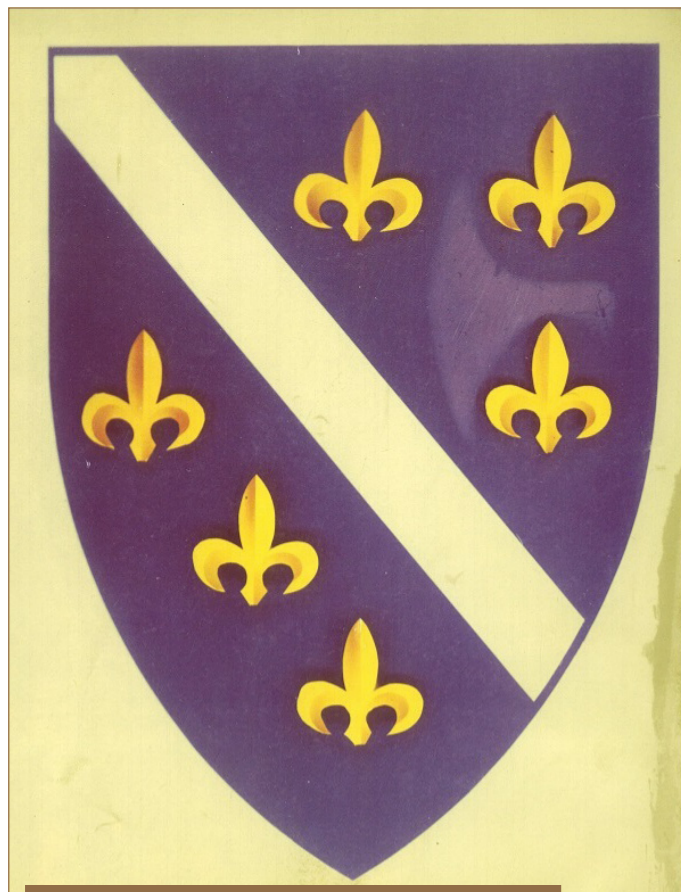
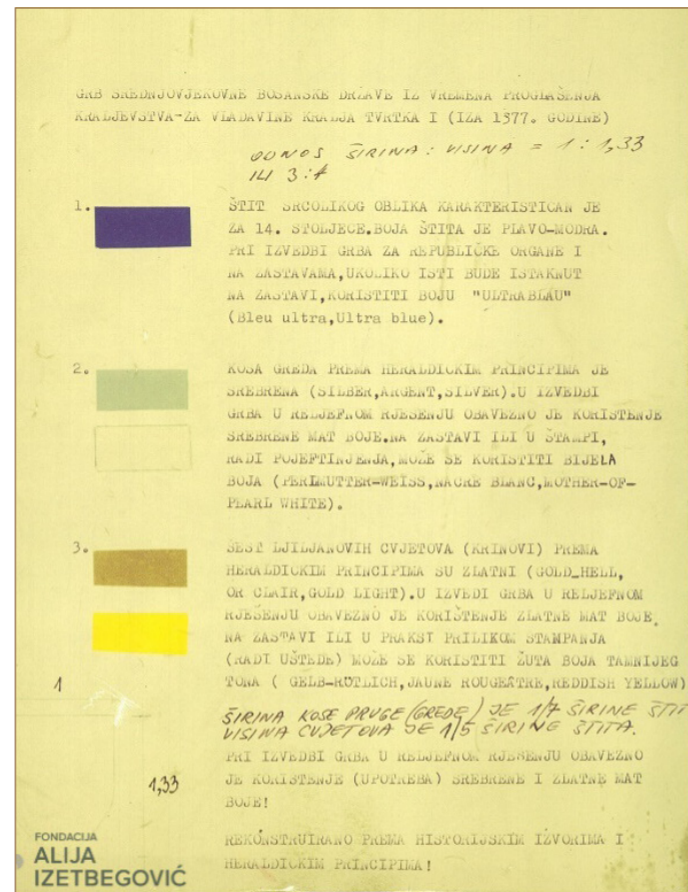

Photo Credit: Fondacija Alija Izetbegović

Na današnji dan

Početak montiranog političkog suđenja „Proces ‘83“

“Dvadeset i trećeg marta 1983. godine, rano ujutro, probudilo me lupanje na vrata moga stana u ul. Hasana Kikića 14, na 3. spratu. Kada sam otvorio, u stan je upala grupa pripadnika UDB-e, jugoslavenske političke policije, njih desetak. „Mi smo iz Državne bezbjednosti“, rekao je jedan od njih. Ne skidajući obuću, ušli su u stan. Pokazali su mi nalog za pretres stana.”

Ovim riječima počinje pripovijedanje Alije Izetbegovića o danima druge robije, odnosno o montiranom političkom procesu poznatom pod nazivom „Sarajevski proces“ 1983. godine kojim je Alija Izetbegović sa dvanaest istaknutih bošnjačkih intelektualaca osuđen na 14 godina zatvora, za tzv. Islamski fundamentalizam i udruživanje radi rušenja ustavnog poretka te delikt mišljenja.

Nakon dvije hiljade i sedamdeset i pet dana zatvora, jednoga dana pozvan je u zgradu uprave gdje mu je komandir straže Malko Koroman, u svečanoj uniformi i svečanim glasom, pročitao odluku Predsjedništva Jugoslavije da se oslobađa daljeg izdržavanja kazne.

Godine zatvorenštva dosta su definirale odnos Alije izetbegovića prema slobodi i prema životu uopće: „Za „bolji život“ (kao parolu, devizu, cilj) čovjek može raditi, ali ne može umirati. Stradati se može samo za nešto više od „životnog standarda“.

Bez obzira na to da li je to „više“ u nekom slučaju iluzija, pa i zabluda. Ustvari, za nešto što spada u isti red stvari kao i sama smrt: ljubav, čast, sloboda, dostojanstvo, slava, ideja, domovina i sl. Žrtvovati život je uopće iracionalan čin i takvo nešto može

se činiti samo iz osjećanja, a ne i iz razuma.”

Непријатељима 90 година затвора

Алија Изетбеговић осуђен на 14 година затвора, Омер Бехмен на 15, Хасан Ченгић и Исмет Касумагић на по 10 година, Едхем Бичакчић на 7, Хусо Живаљ на 6, Салих Бехмен на 5, Мустафа Спахић на 5, Џемал Латиф на 6 година и 6 мјесеци, Мелика Салихбеговић на 5 година, Дервиш Ђурђевић на 6 година и Була Бичакчић на шест мјесеци

Јавно једномјесечно суђење непријатељској групи од дванаест лица оптужених за организовано дјеловање са позиција муслиманског национализма, а против братства, једнакости и равноправности наших народа и народности, против власти радничке класе, ради рушења Босне и Херцеговине као социјалистичке републике, а тиме и подривања друштвеног уређења СФРЈ — добило је јуче и свој епилог. У претплатној дворани сарајевског Окружног суда, јуче је Велико вјеће, којим је председавао судија Ризах Хаџић, саопштило пресуду.

Алија (Мустафа) Изетбеговић, 58-годишњи дипломатски правник из Сарајева и Омер (Мустафа) Бехмен 54-годишњи инжењер у ЖТО Сарајево због кривичног дјела удруживања ради непријатељске дјелатности, јер су створили групу ради контререволюционарног угрожавања друштвено-политичког уређења наше земље осуђени су 14 односно 15 година затвора.

Подривање друштвеног уређења

За кривично дјело удруживања ради непријатељске дјелатности, јер су постали чланови ове групе те због непријатељске пропаганде осуђени су: Хасан (Халида) Ченгић, 26 — годишњи имам на Стоца на јединствену казну затвора у трајању од десет година, Исмет (Халида) Касумагић, 55-годишњи инжењер металургије и савјетник у Институту «Хасан Бркић» из Зенице, на јединствену казну од десет година затвора, Едхем (Асима) Бичакчић 31-годишњи електроничар из «Електропривреда Београд» у Сарајеву на 7 година затвора, и

измјенер Института за процесну технику Машинског факултета у Сарајеву, на 6 година затвора.

Лажне тезе

На казне затвора због непријатељске пропаганде осуђени су: Салих (Мустафа) Бехмен, 61-годишњи наставник математике у Основној школи «Фрањо Клуз» из Мостара, на пет година, Мустафа (Алије) Спахић, 33-годишњи имам из Воغوше, на пет година, Џемал (Сакиба) Латиф, 26-годишњи професор општоразговорског језика Га-зисурребеџовог медресе, на шест година и шест мјесеци, Мелика (Халије) Салихбеговић, 38-годишња књижевница из Сарајева, на пет година и Дервиш (Фехме) Ђурђевић, 35-годишњи правник у СИЗ-у наука у Сарајеву, на шест година затвора. Була (Асима) Бичакчић 30-годишња секретарица у РО «Електропривредос» из Сарајева, осуђена је на шест мјесеци затвора због почињеног кривичног дјела пружања помоћи учиниоцу послједице извршеног кривичног дјела, јуче је пуштена из притвора до правосијности пресуде. Истовремено, пресудом су Омер Бехмен, Салих Бехмен, Мустафа Спахић и Џемал Латиф ослободени од неких инкриминација које им је оптужница стављала на терет.

У пресуди коју је јавно презентирао више од сат и по судија Ризах Хаџић детаљно је образложено како је ова група националиста организовано дјеловала заговарајући стварање «вепничког» Босне и Херцеговине с циљем формирања републике организоване на принципима ислама као «јединство вјере и закона», а чије су границе требало да се простире у оквиру велике исламске државе од Авганистана, па

и Херцеговине, уз припајање и појединих дијелова других република и аутономних покрајина наше земље. «Исламска декларација» која је представљала отворен позив Муслиманима да се са планова пређе у акцију и то прво прератом у области одгоја, а затим у завршници и политичком револуцијом. Широјем и умјомкавањем «Исламска декларација» која је давана на читање и употребу већем броју муслиманских интелектуалаца у Босни и Херцеговини желимо се отворити што већи број истомишљеника и припадника групе. Тај исти текст, чији је главни циљ био «исламизација Муслимана», тајно се упућивало и у друге земље, а уз помоћ антијугословенске емиграције из Аустрије овај програм био је предат и званичном представништву једне исламске земље у Бечу. Група националиста своју непријатељску дјелатност, коју је испољавала у земљи ширећи лажне тезе о угрожености Муслимана и ислама у Југославији, манипулацији и са осјећањима вјерника позивајући их на «борбу» ислам — затражила је подршку и из иностранства.

Енергично против национализма

Са исте платформе на којој су заснивали своје контререволюционарне, противуставне циљеве наступили су и ван граница наше земље тражећи помоћ од једне исламске земље, где су у званичним институцијама покушавали да наруше углед Југославије међу неврстанним, и посебно добре односе наше земље са другим

Образлажују пресуду судија Ризах Хаџић је рекао: — Ово није било суђење ни вјери ни вјерницима, како су то хтели да представе оптужени од самог почетка процеса. Зар је проповиједање вјере громко изговарало поруку на Табанском мјесиду «Убиј неврјерника», «Не тражи пријатеља у неврјернику»? Ово није ништа друго до отворени напад на братство и јединство наших народа и народности, на тековину коју нам је и предједник Тито оставио у аманет. Зар и код чињеница да су највиши органи Исламске вјерске заједнице забранили предавање у Дебатном клубу студената Исламског теолошког факултета јер су далеко превазишала религијски карактер. Још неко може тврдити да су поруке са проповиједања трибинске биле вјерске? Зар то није, а доказало се и да јесте, безобзирни на сртај на радничку власт, на слободу, братство и јединство, социјалистичко федеративно уређење Југославије. За заговарање циљеве «исламизације Босне и Херцеговине», «Исламску декларацију» и њену непобитну везу са програмом «Исламских муслимана» и непријатељску пропаганду у земљи и ван ње, јасно је да су били уперени против наше социјалистичке самоуправне заједнице и свих наших народа и народности. Ово друштво ће се и даље и увијек борити против свих сличних актера и атака на основне вриједности нашег друштвеног уређења — кажео је на крају образложено пресуде судија Ризах Хаџић чије су ријечи биле поправне дуготрајним аплеузом у судници.

Б. РОМАНОВ

Teme

Iz Procesa 1983.: „Zašto 21 svjedok mijenja iskaz i rizikuje krivično gonjenje?”

U montiranom političkom procesu protiv bošnjačkih intelektualaca 1983. godine, od ukupno 59 svjedoka, 56 je saslušano po prijedlogu optužbe i tri po prijedlog odbrane. Od tog broja, izjave 23 svjedoka bile su irelevantne sa stanovišta i optužbe i odbrane, te se na njih presuda ne poziva. Od preostalih 36 svjedoka, 21 svjedok je u većoj ili manjoj mjeri izmijenio iskaz iz istrage ili ga u cjelosti porekao.

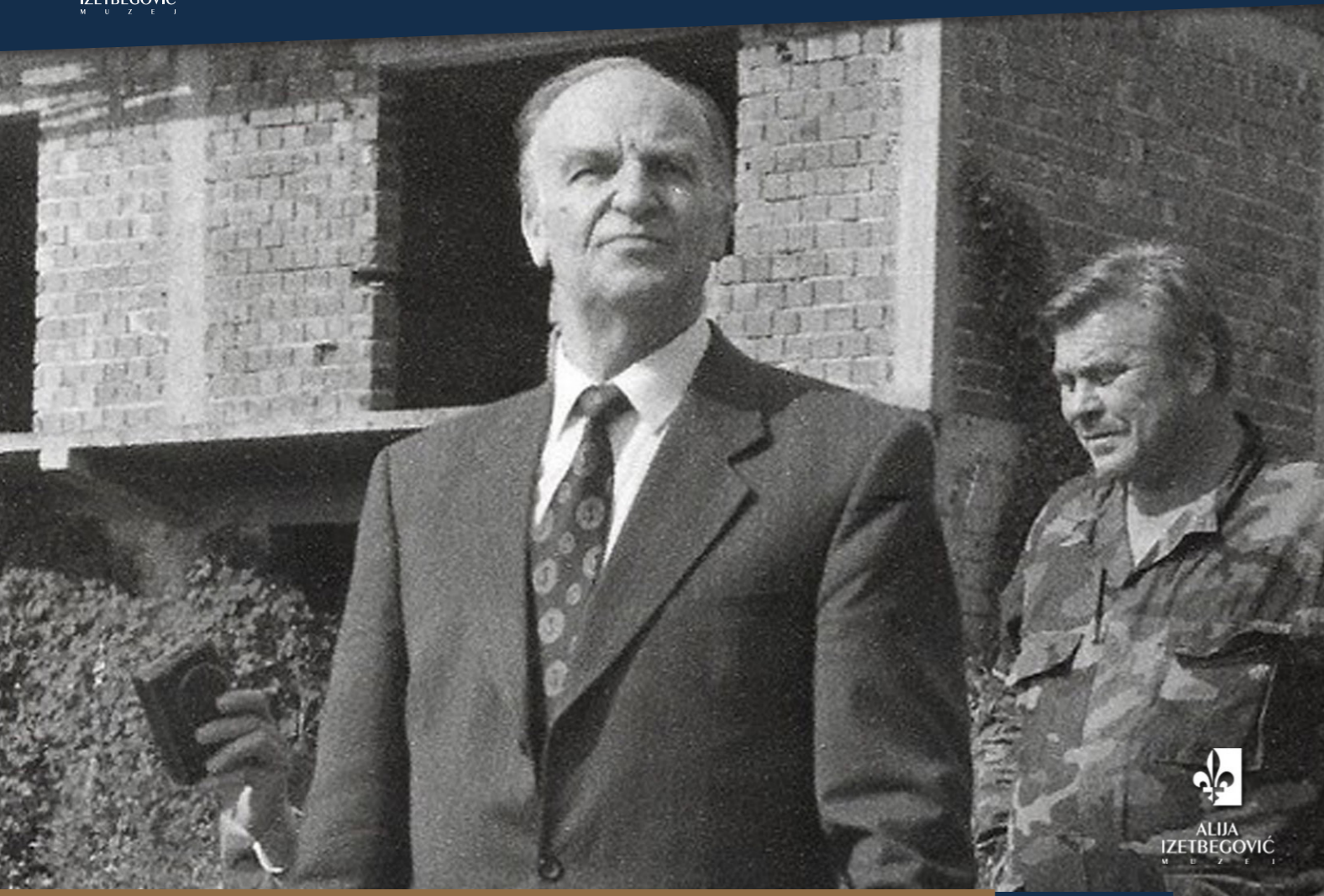
U knjizi „Sjećanja“ Alije Izetbegovića, navode se dijelovi svjedočenja tih svjedoka: Prije početka Nermininog iskaza, predsjednik Sudskog vijeća upozorava svjedočkinju da je dužna govoriti samo istinu, jer se za lažno svjedočenje krivično odgovara. Navodi i kaznu za to djelo – do pet godina zatvora. Nermina odgovara pitanjem: „Da li će me sud zaštititi ako budem govorila istinu?” Pošto je dobila potvrdan odgovor, ona, na opće zaprepašćenje tužioca, suda, pa i svih prisutnih, izjavljuje: „Laž je sve što sam kao svoju izjavu potpisala u istražnom postupku.” Nermina zatim objašnjava da je na iskaz iz istražnog postupka bila prisiljena. Istražitelji su uporno od nje tražili da ponavlja određenu rečenicu sve dok joj ne bi ponestalo snage da odriče. Saslušavana je u više navrata, a na kraju je sastavljen zapisnik. Kaže da je već šest dana u prostorijama policije tjeraju da uči napamet izjavu iz prethodnog postupka. Prekjučer je dva puta pozvana u policiju i upozoravana da na sudu mora ponoviti sve što je rekla u istrazi. Na kraju je izjavila: „Ja sam vam rekla istinu. Radije ću odležati pet godina u zatvoru nego i jedan dan živjeti s mišlju da sam ja odgovorna za laži, koje će ove ljude poslati na robiju. Ako hoćete, ja mogu odmah s ovim ljudima biti suđena!” U sali je zavladao potpuni muk. Sudiya jedno vrijeme šuti, a zatim kaže svjedočkinji da može ići. (Alija Izetbegović, Sjećanja)

Teme

Iz Procesa 1983.: „Kakav je to moderan i human sistem koji nigdje ne spominje nesvrstanost i samoupravljanje?”

Kada su marta 1983. godine službenici Državne bezbjednosti zalupali na stan u ulici Hasana Kikića br.14, sa nalogom za pretres, počeo je tzv. Sarajevski proces. Iz postupanja službenika jasno je bilo da se traže dokazi, za ono što će se kroz par mjeseci iskristalizirati kao optužnica za „udruživanje radi rušenja državnog poretka“ i „verbalni delikt“.

Usljedilo je suđenje a dijelove Procesa donosimo prema knjizi „Sjećanja“ Alije Izetbegovića: Pošto sam izjavio da se ne osjećam krivim ni po jednoj tački optužnice, izložio sam svoju odbranu i odgovarao na pitanja tužiteljice, sudija i advokata. Trajalo je to čitav prvi dan suđenja. Evo nekih pitanja tužiteljice Edine Rešidović: Ona: „Da li ste ijednom rečenicom naglasili da se Islamska deklaracija ne odnosi na SFRJ?” Ja: „Ne, jer nije bilo potrebe. Iz sadržine teksta je to sasvim očigledno.” Ona: „Koga ubrajate u onih sedamsto miliona muslimana u svijetu? Da li i mene ubrajate u taj islamski svijet?” Ja: „Ubrajam ljude u zemljama gdje su muslimani većina stanovništva – od Maroka do Indonezije.” Ona: „U svojoj odbrani ste iznijeli tvrdnju da Islamska deklaracija zagovara moderan i human poredak zasnovan na islamu. Kakav je to moderan i human sistem koji nigdje ne spominje nesvrstanost i samoupravljanje?”

Teme

Iz Procesa 1983.: Da li se ova država zaista osjećala ugroženom od dvanaestorice muslimanskih intelektualaca, univerzitetskih profesora, pravnika, ekonomista, pjesnika i imama?

U svojoj knjizi "Sjećanja" Alija Izetbegović opisuje okolnosti pod kojima se vodio montirani politički proces poznat pod nazivom "Sarajevski proces" 1983. godine kojim je osuđen na 14 godina zatvora, zajedno sa dvanaest istaknutih bošnjačkih intelektualaca.

Jedan od njih bio je i Omer Behmen, koji je „kao mlad čovjek u zatvoru proveo jedanaest godina, bio je u teškom psihičkom stanju. Nije bio bolestan, ali je očito bio apatičan, izmoren i blijed. Njegovo saslušanje trajalo je dva dana. Nekako je izdržao prvi dan. Drugog dana bio je još slabiji. U jednom momentu počeo je gubiti ravnotežu. Tajni je dio suđenja i u publici su samo tri osobe: moj sin Bakir, kćerka Sabina i Omerova žena Saliha. U jednom trenutku Omer je izgubio svijest i pao, i kako njegovu suprugu, ljekara po zanimanju, ne pozivaju da mu pomogne, štaviše, daju naređenje da se niko ne smije približiti, ona ipak sama priskače, polijeva ga vodom i umiva lice. Zatvorenih očiju i klonule glave, Omer povraća. Lice i usne su ljubičaste. Nakon što je Omer došao svijesti, sudija zahtijeva nosila, Omer odbija i stražari ga odvođe. U takvom je stanju data odbrana Omera Behmena.“

Iz Procesa 1983.: „Moram odmah reći da će se moj iskaz u potpunosti razlikovati od onog datog pred policijom“

U svojoj knjizi „Sjećanja“ Alija Izetbegović opisuje kako su izgledala svojedočena na montiranom političkom procesu koji se vodio protiv 13 bošnjačkih intelektualaca 1983. godine. Svjedok Sead Seljubac povlači svoj iskaz.

„Tužiteljica Rešidović je bila bijesna. Izjavila je da će protiv Seljupca pokrenuti krivični postupak zbog davanja lažnog iskaza. Naravno, pod lažnim iskazom podrazumijevala je ovaj pred sudom. Ovu prijetnju prenijela je sarajevska televizija istu večer i list Oslobođenje sutradan, precizirajući da optuženi za ovo može dobiti pet godina zatvora. Cilj je bio uplašiti svjedoke čije je saslušanje pred sudom slijedilo.

Seljubac je bio predmet posebnog policijskog tretmana čitavu narednu noć i dan. (...) Za dan kada su Seljubac i Nermina trebali svjedočiti bile su učinjene posebne pripreme...“

Od ukupno 59 svjedoka, 56 je saslušano po prijedlogu optužbe i 3 po prijedlogu odbrane. Od tog broja, izjave 23 svjedoka bile su irelevantne sa stanovišta i optužbe i odbrane, te se na njih presuda ne poziva. Od preostalih 36 svjedoka, njih 15 je uglavnom ostalo pri svojim optužujućim izjavama iz prethodnog postupka, dok je 21 svjedok u većoj ili manjoj mjeri mijenjao iskaz.

“Islamski post je surova vježba, čiji ciljevi smjeraju u više pravaca. Osim što je on jedna vrsta molitve, on sigurno ima i svoja pedagoška, medicinska i socijalna značenja. Islamska sredina ga nije nikada shvatila kao čisto lično pitanje svakog pojedinca, pa je oštro reagirala na jedno kršenje ove obaveze. Zajednica je to smatrala povredom unutrašnje kohezije, kojoj post treba da služi. On je i psihološka priprema za zekat (porez u korist siromašnih), jer nema muslimana koji ne zna šta znači biti gladan. A mnogo ljudi živi i umre, a da ozbiljno ne spozna ovaj osjećaj.” (Alija Izetbegović)

Svim muslimanima u Bosni i Hercegovini i svijetu, čestitamo nastupajuće ramazanske blagdane, sa željom da ih isposte u zdravlju i ibadetu. Molimo Boga da iz njih izađemo bolji i jači. Kolektiv JU Muzeja „Alija Izetbegović“

Od čina solidarnosti jednog naroda prema drugome, do trajne zadužbine koja obrazuje generacije: **Fond Bošnjaci**

Narod Kraljevine Saudijske Arabije je u vihoru oružane agresije na Bosni i Hercegovinu prikupio 5.000.000,00 KM pomoći, koji su potom predali prvom predsjedniku Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine rahmetli Aliji Izetbegoviću, kao dar Bošnjacima i čin vlastite solidarnosti. Alija Izetbegović će ovim sredstvima osnovati Fond Bošnjaci koji će imati zadatak da pomaže djelatnosti obrazovanja, nauke, kulture, ekonomske, finansijske i socijalne sigurnosti. Za nepune četiri godine Fond je realizovano niz projekata iz oblasti obrazovanja, nauke i kulture. Alija Izetbegović je 2001. godine uvakufio postojeću imovinu Fonda u svrhu obrazovanja, nauke i kulture, a posebno materijalnog pomaganja Gazi Husrev-begove medrese i Prve bošnjačke gimnazije u Sarajevu. Ovim činom imovinu je trajno prenio u vlasništvo Fonda Bošnjaci.

Fond Bošnjaci je, kao jedini trajni novčani vakuf u našoj zemlji, pored stipendiranja značajnog broja posebno nadarednih učenika i studenata i realizacije niza drugih projekata u cjelosti sačuvan i dvostruko uvećan. Ovo je jedan od praktičnih dokaza Izetbegovićeve vizije i shvatanja važnosti i značaja ulaganja u obrazovanje mladih.

Jedna od najvećih blagodati kojom je počašćen ljudski rod jeste saosjećanje i pomaganje ljudima. Na plodovima ovog hajrata, kojim je jedan narod pokušao pomoći drugome prije gotovo 30 godina, uživali su a i danas uživaju stotine mladića i djevojaka.

Fotografija: Vakufnama - Fond Bošnjaci

U nedjelju 09. aprila obilježava se veliki katolički blagdan – Uskrs. Tim povodom katolicima u Bosni i Hercegovini i dijaspori upućujemo iskrene čestitke sa željom da ga provedu u dobrom duhu i raspoloženju, miru i blagostanju.

Kolektiv JU Muzej „Alija Izetbegović“

Bosna je **veliko mezarje** sinova Bosne

Maj 1999. godine, Bihać

Draga braćo i sestre, dragi Krajišnici
 Prelijepa je ova naša Bosna. Nije čudo što su sa svih strana vijekovima nasrtali da nam je otmu. Nije čudo što smo je mi isto tako grčevito branili. A branili smo je uvijek, u ovom posljednjem ratu najupornije, stopu po stopu. Bosna je veliko mezarje sinova Bosne koji su pali braneći je od tuđinske čizme. Smrtnim sjemenom posijana je ova sveta zemlja, kako je rekao pjesnik. Danas sam po dolasku otišao na jedno takvo mezarje, ono na Humcima, proučio Fatihu i pitao se: zar mezarje može biti lijepo? Može, ko ne vjeruje, neka obiđe Humke.

Ugodne bajramske dane želi vam kolektiv Javne ustanove Muzej "Alija Izetbegović" Sarajevo. Bajram Šerif Mubarek Olsun!

Vizija Bosne: u slobodi, o slobodi

Na zasjedanju Skupštine RBiH decembra 1994. godine, predsjednik Alija Izetbegović je dao svoju sažetu ocjenu ukupnog stanja na kraju treće godine rata. U svojim izlaganjima uvijek je koristio priliku da podsjeti na važne motive i suštinu nastojanja. Ovom prilikom govorio je o slobodi:

„Naš je neopozivi cilj da Bosna – bez obzira šta će još biti – bude zemlja u kojoj niko neće biti progonjen zbog svoje vjere, nacije i političkog uvjerenja. Ovu formulu često skoro doslovno ponavljam, ali s obzirom na ono što se događa blizu nas, i desno i lijevo, moram to učiniti. Ta formula je praktični izraz naše odanosti principu najvišeg reda: principu slobode. Sloboda je ono što našim životima daje smisao. Ona taj život čini podnošljivim i ona ovu našu tešku i mučnu borbu obasjava blagim sjajem.“

Dan sjećanja na ubijenu djecu Sarajeva – 5. maj

Tokom opsade Sarajeva koja je trajala duge četiri godine, ubijeno je 1601 dijete. Neka od djece ubijena su snajperskim hicima, dok su se igrala napolju ili na putu od škole do kuće, a neka su bila metom granatiranja, tek što ih je sunce ili bijeli snijeg izmamio iz zaklona. 5. maj je dan kada se kolektivno sjećamo oduzete mladosti Sarajeva, a nadležnima odstavljamo pitanje: zašto za zločine nad djecom počinjene tokom opsade Sarajeva, do sada niko nije odgovarao?

Predsjednik Alija Izetbegović je 1994. u jednom svome obraćanju, nakon masakra na Markalama, posebno govorio o težini tog grijeha:

„Baš tog dana sam čitao jedno sure iz Kur’ana, koje me je uvijek privlačilo. Ono je negdje pri kraju Kur’ana i počinje riječima: ‘I kada Sunce potamni, i kada zvijezde padaju...’

I tu, u nastavku, u nekoj prijetećoj gradaciji što se penje naviše, ima jedna rečenica koja kaže: ‘I kada se nevino ubijena djevojčica bude upitala zbog kakvog je grijeha umirena...’ (...) Htio bih da kažem i nama i njima da se crna sjenka toga grijeha proteže preko prostora i vremena do Sudnjega dana. Ja imam pravo da im oprostim nešto što su meni uradili, ako hoću. Ali ono što su uradili našim ženama i djeci, to im nikad oprostiti nećemo.“

Pravoslavnim vjernicima upućujemo iskrene čestitke povodom velikog blagdana sa željom da ga provedu u dobrom raspoloženju, miru i blagostanju u krugu najmilijih.

Kolektiv JU Muzej „Alija Izetbegović“

**ALIJA
IZETBEGOVIĆ**
M U Z E J

NEWSLETTER

JU Muzej “Alija Izetbegović” Sarajevo
Broj 5/2022 novembar - decembar 2022.

Urednik: **Nađa Berberović-Dizdarević MA**
Autor tekstova: **Halima Husić MA**
Grafička priprema: **Nervan Dizdar**

bh

Moja priča.

GIGASTIČNA
PONUDA

EXTRA

GIGE
SVIMA!

EXTRA
NET

45^{GB}

+ 300 min
+ 300 SMS

EXTRA
S

14^{GB}

+ 800 min
+ 800 SMS

EXTRA
M

30^{GB}

+ 1500 min
+ 1500 SMS

EXTRA
L

50^{GB}

+ 3000 min
+ 1500 SMS

EXTRA
XL

90^{GB}

+ 6000 min
+ 1500 SMS

EXTRA
XXL

150^{GB}

+ 10000 min
+ 5000 SMS

EXTRA
PREMIUM

200^{GB}

+ 10000 min
+ 5000 SMS